

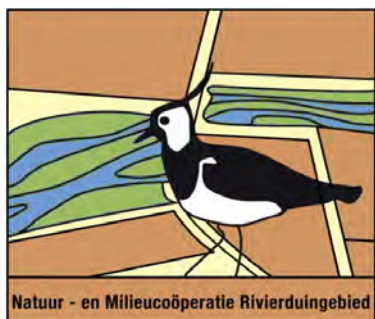

NMC RIVIERDUINGEBIED
Jaarboek 2015

NMC RIVIERDUINGEBIED

Jaarboek 2015

Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied

Secretaris: de heer Bokke Haanstra

Tijgerbloem 3

8255 JZ Swifterbant

rivierduingebied@gmail.com

www.rivierduingebied.nl

Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied Jaarboek 2015

In opdracht van: Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied

Inhoud en foto's: leden, vrijwilligers en vrienden NMC Rivierduingebied

Opmaak en samenstelling: NMC Rivierduingebied, M. Schoone-Rill

Voorwoord

2015, een bijzonder coöperatiejaar

2015, met recht het jaar van de bijzondere gebeurtenissen. Niet alleen was 2015 het jaar waarin we ons 15 jarig bestaan van de coöperatie vierden maar ook het jaar waarin onze voorzitter Maarten Schoone werd benoemd tot Ridder in de orde van Oranje Nassau en ook Geert Dijkstra (onze vrijwilliger van het eerste uur) samen met zijn vrouw Jettie een koninklijke onderscheiding heeft gekregen.¹

Het jaar waarin we ter gelegenheid van ons 15 jarig bestaan een groot evenement hebben georganiseerd, de Boer&Natuurfair. Samenwerking is het sleutelwoord, met vele mensen kunnen we mooie dingen realiseren. Naast de Boer&Natuurfair werden wandel- en fietsroutes, kinderworkshops en andere evenementen gedragen door leden, vrijwilligers, vrienden en verschillende bedrijven. Ook is er door boeren en vrijwilligers enthousiast aan weidevogelbeheer gedaan, nesten en jongenbescherming naast de maandelijkse tellingen van alle voorkomende vogels in het hele Rivierduingebied.

We willen iedereen hartelijk danken voor de medewerking aan alle activiteiten van onze coöperatie NMC Rivierduingebied. We hebben met vele mensen gezamenlijk mooie activiteiten kunnen organiseren. Zonder de inzet van boeren, vrijwilligers, vrienden, sponsors en alle betrokkenen hadden we er niet zo'n goed jaar van kunnen maken: Nogmaals dank daarvoor.

We gaan vol enthousiasme het jaar 2016 in en hopen weer met de inzet van iedereen op een succesvol jaar. Veel plezier met het lezen van dit jaarboek met daarin onze activiteiten geïllustreerd met vele foto's en grafieken.

Het NMC Bestuur.

Op de foto samen met de burgemeester van links naar rechts: de M. Schoone: ridder in de Orde van Oranje-Nassau + echtgenote

Op de foto samen met de burgemeester van links naar rechts: de heer N. van Wageningen: lid in de Orde van Oranje-Nassau + echtgenote. De heer G. Dijkstra: lid in de Orde van Oranje-Nassau. mevrouw J. Dijkstra-van der Schaaf: lid in de Orde van Oranje-Nassau

¹http://www.dronten.nl/actueel/nieuwsoverzicht_19/item/7-koninklijke-onderscheidingen-voor-dronten_19319.html

Inhoud

INLEIDING.....	4
1. NATUUR- EN MILIEUCOÖPERATIE RIVIERDUINGEBIED	5
2. ACTIVITEITEN IN 2015	8
3. VRIJWILLIGERS BIJ DE KALVERSCHUUR	12
4. VOGELS IN HET RIVIERDUINGEBIED	15

Streepsteelmycena in het Rivierduinbos

Inleiding

Dit jaarboek van de Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied is samengesteld op verzoek van de Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied. De meeste gegevens zijn verzameld door bij de coöperatie aangesloten leden en vrijwilligers. Het jaarboek geeft een overzicht van de inspanningen en activiteiten van de coöperatie, het bestuur, de leden en de vrijwilligers in het jaar 2015.

Het bestuur is het afgelopen jaar druk geweest met de mogelijkheden om in de toekomst ook een vergoeding te krijgen voor agrarisch natuurbeheer. Het hele systeem is namelijk veranderd en aanvragen voor beheer en maatregelen lopen nu via het Flevolands Agrarisch Collectief (FAC). Vanwege wijzigingen in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) konden de deelnemers aan het 6 jarige SNL een jaar eerder stoppen met het beheer, een aantal deelnemende leden heeft hiervoor gekozen en sommige leden hebben het beheer voortgezet zonder vergoeding. De aangenomen motie Weidevogelbeheer in het Rivierduingebied door de Provinciale Staten geeft ons de mogelijkheid om onder andere 1 plasdras te behouden en 1 plasdras te verplaatsen naar een nieuwe deelnemer. We hopen zo de weidevogels meer kansen te geven.

De activiteitencommissie, vrijwilligers en vrienden hebben ook niet stil gezeten. Naast de Boer&Natuurfair, welke circa 1800 (!) bezoekers trok zijn er wandelingen, workshops en activiteiten voor kinderen georganiseerd. De activiteit Pompoenenfeest, waarbij kinderen zelf een grappig pompoenpoppetje konden maken trok 73 kinderen en een veelvoud hiervan aan ouders en/of begeleiders. Om alle activiteiten in goede banen te laten lopen is hulp van vele vrijwilligers onontbeerlijk. Zo ook van de dinsdagmiddag klussers, deze mannen én vrouwen zorgen er voor dat de Kalverschuur, het terrein eromheen en de verschillende wandelpaden er onberispelijk uit blijven zien.

De maandelijkse vogeltellingen, nestbeschermingsactiviteiten en zwaluwnesttellingen zijn ook weer opgenomen in dit jaarboek. Ook dit jaar zijn er weer verschillende opvallende tellingen gedaan. Van de ene soort wat meer en van de andere wat minder. Over het algemeen gaat het erg goed met zowel de huis- als de boerenzwaluw, maar hebben bijvoorbeeld de weidevogels het de laatste jaren wat moeilijker. Wel worden er steeds meer verschillende soorten vogels waargenomen. Welke het Rivierduingebied steeds aantrekkelijker maken voor bewoners en bezoekers.

1. Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied

Begin 2001 werd de Natuur en Milieucoöperatie Rivierduingebied opgericht. Behoud van toekomstperspectief voor de agrarische bedrijven was en is het eerste doel. Duurzame landbouw,

Kaart 1: leden van de NMC Rivierduingebied

een aantrekkelijk, natuurrijk, een goed toegankelijk landschap en participatie in de samenleving waren speerpunten van het beleid. In 2015 telde de coöperatie 29 leden en 9 aangeslotenen met agrarische bedrijven in beheer. Behalve leden en aangeslotenen hebben zich inmiddels 19 andere bedrijven, ook actief in het gebied, en meer dan 150 particulieren zich aangemeld als vriend van het Rivierduingebied. De agrarische bedrijven hebben gezamenlijk ca 1750 ha grond in eigen beheer. Hieronder zijn veehouders en akkerbouwers. Veel veehouders verbouwen gras, snijmaïs en verhuren land aan akkerbouwers en bollenkwekers. Gras, uien, aardappelen, wintertarwe, maïs en suikerbieten zijn de belangrijkste akkerbouwproducten.

Bestuur NMC

Het bestuur NMC bestond het afgelopen jaar uit Maarten Schoone (voorzitter), Sigita Blaauw (penningmeester), Bokke Haanstra (secretaris) Arend Heida en Fredrik de Kuiper. Ook in 2015 heeft het bestuur zich, voor haar leden ingezet voor de verscheidene ontwikkelingen in het nieuwe landbouwbeleid. Daarnaast zijn er nieuwe projecten en activiteiten ontwikkeld. Een aantal van deze ontwikkelingen worden in de volgende paragrafen besproken.

Het zakelijk wel en wee van de NMC

Het bestuur is afgelopen jaar druk geweest met de mogelijkheden om in de toekomst ook een vergoeding te krijgen voor agrarisch natuurbeheer. Het hele systeem is veranderd. Gelukkig hebben we weer verscheidene leden die deelnemen aan agrarisch natuurbeheer.

Samen met het Flevolands Agrarisch Collectief (FAC) moeten we dit jaar de aanvraag voor beheer maatregelen doen in het kader van het nieuwe Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLB). De SNL maatregelen zijn in het jaar 2015 voor het laatst genomen. Vanwege de wijzigingen in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) konden de deelnemers aan het 6 jarige SNL een jaar eerder stoppen met het beheer. Een aantal deelnemende leden heeft hiervoor gekozen vanwege de administratieve en financiële problemen met nVWA en RVO, de controlerende en uitvoerende organisaties van het SNL. Sommige leden hebben het beheer ook voortgezet zonder aanvraag van vergoeding of na weigering van vergoeding door RVO.

We zijn ook nog in afwachting van het ontwikkelen van Natuurhoeve G38 tot akker- en weidevogelgebied. Om in ons gebied en met name rondom de Natuurhoeve ook in de toekomst aan weidevogelbeheer te kunnen doen hebben we de Leden van de Provinciale Staten uitgenodigd in mei van dit jaar. Er was vanuit de Provincie geen geld om weidevogelbeheer te vergoeden in het Rivierduingebied vanuit het nieuwe ANLB. Wij hebben de Provinciale Staten op andere gedachten kunnen brengen en in november heeft een meerderheid de motie Weidevogelbeheer in het Rivierduingebied aangenomen. Via het FAC krijgen we nu toch een vergoeding van de Provincie voor het weidevogelbeheer. Hiervoor kunnen we onder andere 1 plasdras behouden en 1 plasdras

verplaatsen naar een nieuwe deelnemer. Het weidevogelbeheer zal in 2017 na het seizoen geëvalueerd worden en nog 4 jaar vervolgd worden bij goede resultaten.

In het ANLB doen ook een aantal leden mee met onder andere vogelakkers. Deze bestaan met name uit luzerne stroken afgewisseld met kruidenstroken. Ze zijn bedoeld om de Veldleeuwerik te stimuleren. Twee leden van ons in het zuidoosten van ons gebied doen mee in het cluster Elandweg West in het nieuwe ANLB en kunnen daardoor een vogelakker aanleggen. Daarnaast doen enkele leden rondom de Natuurhoeve mee aan het nieuwe ANLB, door de combinatie kan er een cluster worden gevormd. Samen met het weidevogelbeheer en dus de plasdrassen hopen we de weidevogels meer kansen te geven.

Een uitbundig bloeiende kruidenstrook in het Rivierduingebied.

Vrienden van het Rivierduingebied

De Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied doet veel om het Rivierduingebied te onderhouden en aantrekkelijker te maken. Maar we kunnen het niet alleen. Bedrijven, toeristen en inwoners uit de omliggende dorpen en steden vragen wij hierom om 'Vriend van het Rivierduingebied' te worden. Zo kunt u meehelpen het Rivierduingebied in bloei te zetten. Samen kunnen we ons sterk maken voor het behoud van dit prachtige landschap. We zetten ons in voor de aanleg van fiets- en wandelpaden, zo zijn er de afgelopen jaren de wandelroutes 'Het Rivierduinpad', 'De Koe-en-vogel route', de fietsroute 'Het Klimaatometje' en de interactieve wandelroute 'Bodemschatten van het Rivierduingebied', aangelegd met hulp van de coöperatie. Daarnaast organiseren we ook boeiende rondleidingen, actieve puzzeltochten, winterwandelingen, prachtige tulpenroutes en interessante workshops. Ook bieden we leerzame excursies aan voor basisscholen.

Parcour de koe, tijdens de Boer&Natuurfair

2. Activiteiten in 2015

Het afgelopen jaar zijn er weer veel verschillende activiteiten georganiseerd. De Natuur- en Milieucoöperatie heeft in samenwerking met de Activiteitencommissie en de Kalverschuur weer vele workshops, excursies, wandelingen, fietstochten en bijeenkomsten gehouden. De volgende activiteiten hebben in 2015 plaatsgevonden:

- 10 januari Nieuwjaarswandeling
- 21 maart NL-doet
- 18 april Tulpenwandeling
- 27 april Koningstocht
- 13 juni Boer&Natuurfair
- 28 oktober Pompoenenfeest
- 31 oktober Paddenstoelen wandeling
- 31 oktober Après Boer&Natuurfairplay party
- 30 december Olde Dinsdag

Met laarzen aan door de plassen tijdens de Nieuwjaarswandeling

Nieuwsgierige koeien tijdens de tulpenwandeling

Boer&Natuurfair en open dag Fam. Siebenga/van Wageningen.

Na een maandenlange voorbereiding met een grote groep enthousiaste mensen, werd zaterdag 13 juni de tweede Boer&Natuurfair gehouden ter ere van het 15 jarig bestaan van de NMC Rivierduingebied.

Op de vrijdag voor de grote dag was het al een drukte van belang op het feestterrein, opnieuw viel het op dat er veel mensen waren die met plezier mee hielpen om alles klaar te zetten. Dit was evenals vijf jaar geleden weer indrukwekkend om te zien. Bovendien was het de hele dag stralend mooi weer en ook de nacht daarop, normaal misschien niet zo belangrijk maar in dit geval mooi meegenomen omdat er de hele nacht moest worden “gemaakt”.

Dan de dag zelf, deze begon met een grandioze opening, die werd verricht door Lotte Monster uit Dronten, bekend van Boer zoekt vrouw. Door een ingenieus systeem werden met behulp van de jeugd uit het Rivierduingebied de borden zichtbaar die waren gemaakt door de deelnemende scholen uit Swifterbant. De prijs voor het mooiste bord werd gewonnen door school “De Duykeldam”. Hiermee was de dag geopend en konden alle activiteiten beginnen. Deze waren zeer divers o.a. demonstraties met oude landbouwwerktuigen, trainen met kalfjes, rad van avontuur, kuipjesteek, kop van jut, een mud run en voor de jongsten waren er activiteiten in de Kalverschuur. Ook was er een pendeldienst vanaf het terrein naar de boerderij van de fam. Siebenga/van Wageningen, hiervan werd dankbaar gebruik gemaakt. Er waren evenals de eerste fair ook weer verschillende (30) standhouders aanwezig. Ondanks het wat mindere weer in de morgen, werd het nadat het droog was geworden toch nog gezellig druk. Al met al een geslaagde dag, vooral in combinatie met de open dag.

Het bestuur wil hierbij nog een keer alle medewerkers hartelijk danken voor de enthousiaste inzet. “Veel handen maken licht werk”.

73 kinderen hebben tijdens het pompoenenfeest prachtige pompoenpoppetjes gemaakt!

**LEYTEN &
VAN DER LINDE**
RENTMEESTER EN MAKELAARDIJ

WEEVERS
mechanisatiebedrijf

13 JUNI BOER & NATUURFAIR

Beleef het Rivierduingebied!
Visvijverweg Lelystad/Swifterbant

www.rivierduingebied.nl

*De Boer&Naturfair
trok circa 1800 bezoekers!*

3. Vrijwilligers bij de Kalverschuur

Dinsdagmiddag, Klussersmiddag. Met gemak vullen we een aantal bladzijdes als alle werkzaamheden worden genoemd die de vrijwilligers uitvoeren maar ditmaal houden we het kort. Inmiddels zijn er pakweg 14 personen die met enige regelmaat klussen aanpakken die op het erf of in de Kalverschuur gedaan moeten worden; electra, kastplanken, zagen, kloven of verflussen ze draaien er hun hand niet voor om.

Snoeihout en hout, veel hout wordt beschikbaar gesteld door onze leden, werd verzaagd en vertimmerd tot Bijenhotel, ruim 90 nestkasten voor diverse vogels, takkenril of tot handzame stukken voor de kachel.

Ophalen dat doen we op de bekende manier met tractor en platte wagen al dan niet vastgesjord, dat dat door de sterke arm niet altijd gewaardeerd wordt, merkten we meer dan eens, vooral Jan Piet... Onderhoud van het groen vergt ook veel werk, bermen, weide-vlindertuin, bijenstrook, ook het Bodemschattenpad zorgen voor veel maaierwerk en altijd met de zeis, de pinken van de familie Schoone varen er wel bij.

Hand en spandiensten bij het 15 jarig jubileum of verkeersregelaar zijn bij de kinderactiviteiten, de jeudeboulesbaan onderhouden, aanwijsborden schilderen of de kachel voorraad aanvullen, altijd een fijn stel medewerkers.

Fijn voor Christine dat Ada ons kwam versterken, dat biedt iets meer evenwicht tegenover een stamtafel vol haantjes die na gedane arbeid graag aanschuiven voor een verdiende kom soep.

Vrijwilligers bij de Kalverschuur

We

Auto Quick Service

Rivierduingebied

Van Dijk De Jongh
NOTARISSEN EN ESTATE PLANNERS

Fredo's Finest
TASTY SOLUTIONS IN SHALLOTS

**Dierenartsenpraktijk
Flevoland**

4. Vogels in het Rivierduingebied

We zien vogels als de beste indicatoren voor de natuurkwaliteit van het Rivierduingebied. Hierbij denken we in het bijzonder aan vogels als graspieper, gele kwikstaart, grutto, scholekster en veldleeuwerik, maar ook aan grauwe en blauwe kiekendief, patrijs, kwartel, kwartelkoning, kievit en bontbekplevier. De voor het Rivierduingebied kenmerkende combinatie van gras- en bouwland met landschapselementen als boerenerven, houtwallen, bossen, rietkragen en open water maakt dat, naast de zorg voor genoemde soorten, voor veel meer vogels kan worden gewerkt aan verbetering van het leefgebied. Verbetering van leefomstandigheden voor vogels is een doel van de coöperatie. O.a. met de aanleg van stroken, veldjes, beplanting en begrazingseenheden wordt dit doel nagestreefd en geprobeerd de herkenbaarheid van het Rivierduingebied te versterken. Daarnaast draagt het nestkasten project bij aan de verbetering van broedplaatsen voor vogels welke nesten op boerenerven.

Weidevogelbeheer

Vanaf de oprichting in 2000 is weidevogelbeheer een speerpunt in het beleid van de coöperatie geweest. Legsels van scholekster, kievit, grutto en bontbekplevier worden zo goed mogelijk beschermd tegen landbouwwerkzaamheden. M.b.v. de weidevogelpakketten willen we naast de zorg voor het uitkomen van de legsels ook de omstandigheden in de vestigingsperiode en die voor het opgroeien van de kuikens verbeteren. Tegelijk denken we voedselaanbod en -bereikbaarheid een extra impuls te kunnen geven. Behalve genoemde "grote" soorten zien we gele Kwikstaart, graspieper en de veldleeuwerik broedpogingen doen in grasland.

Nestbescherming

Nestbescherming van weidevogels wordt in de provincie Flevoland georganiseerd door Landschapsbeheer Flevoland. In het project 'weidevogelbescherming' werken vrijwilligers en boeren samen aan de bescherming van weidevogels. Op de bij de coöperatie aangesloten bedrijven worden de nesten door 9 vrijwilligers zo goed mogelijk opgespoord en gemarkeerd. Op al het gras- en bouwland, waar nesten direct gevaar lopen, worden nesten opgezocht en gemarkeerd. Aan de boeren wordt er gevraagd de nesten te ontzien door de machines op te tillen, te verplaatsen of door er omheen te werken. Naast het zoeken van de nesten, houden de vrijwilligers ook de resultaten bij van de nesten. Daarnaast tellen ze op de boerderijen nesten van huis- en boerenzwaluwen.² Vanaf bladzijde 19 vindt u de resultaten van de zwaluwnesten tellingen.

Eerste kievitseieren in het Rivierduingebied!
Op dinsdag 17 maart zijn waarschijnlijk de eerste kievitseieren van Oost en Zuidelijk Flevoland gevonden. Weidevogel-beschermers Geert Dijkstra en Bokke Haanstra vonden de twee eieren op het land van de fam. K. Schoone te Swifterbant.

Het is helaas ondoenlijk om ook nestjes van graspieper, veldleeuwerik, kneu, witte en gele kwikstaart op te zoeken. Voor zover ze nog in grasland proberen te broeden, is hun kans op succes klein vanwege het intensieve maai- en beweidingsregime. Op akkerland, in slootkanten en natuurstroken hebben ze meer kans op succes. Uit voorgaande jaren is gebleken dat deze soorten ook tussen tulpen kunnen broeden.

² Uit het jaarverslag 'Vrijwillige weide- en akkervogelbescherming Flevoland'.

Weide- en akkervogels in Flevoland

Uit het jaarverslag 'Vrijwillige weide- en akkervogelbescherming Flevoland' van Landschapsbeheer Flevoland bleek dat er dit jaar meer nesten zijn gevonden dan in 2014. Op zich een goed resultaat. De toename komt grotendeels door de Kievitsnesten. De scholekster deed het beduidend slechter en ook van de grutto zijn er minder nesten gevonden. Helaas was het aantal succesvolle nesten dit jaar erg laag (veel nesten kwamen niet uit). Na het hoge uitkomstpercentage van vorig jaar kon een daling bijna niet uitblijven. Volgens het jaarverslag 'Vrijwillige weide- en akkervogelbescherming' zijn deze uitkomsten vooralsnog niet verontrustend, want gemiddeld blijft het ongeveer gelijk.

Het aantal beschermingshandelingen (514) bij nesten ligt wel fors hoger dan vorig jaar. Daarmee wordt duidelijk gemaakt hoe belangrijk het werk is van vrijwilligers en boeren. De werkzaamheden liepen door het frisse weer redelijk gespreid dit voorjaar. Bij aardappelen en op grasland worden zoals altijd veel nesten gespaard. De bescherming van nesten was minder succesvol (55% uit). Dat is maar liefst 24% minder dan vorig jaar. Niet ieder jaar is de beloning even groot voor de inspanningen die geleverd worden. Het succes van beschermen bij ploegen en eggen (48% uit) is redelijk te noemen, en bij het zaaien is het iets beter (59%). De nesten waar omheen werd gemaaid hebben meer geluk gehad dan vorig jaar toen 65% van die nesten is uitgekomen. Nu was het een zeer acceptabele 73%. Al met al een redelijk beschermingsresultaat in 2015.³

Weide- en akkervogels in het Rivierduingebied

De vrijwillige nestbeschermers hebben op de percelen van leden in het Rivierduingebied 64 Kievitnesten, 3 bontbekpleviernesten en 1 veldleeuweriknest geteld.

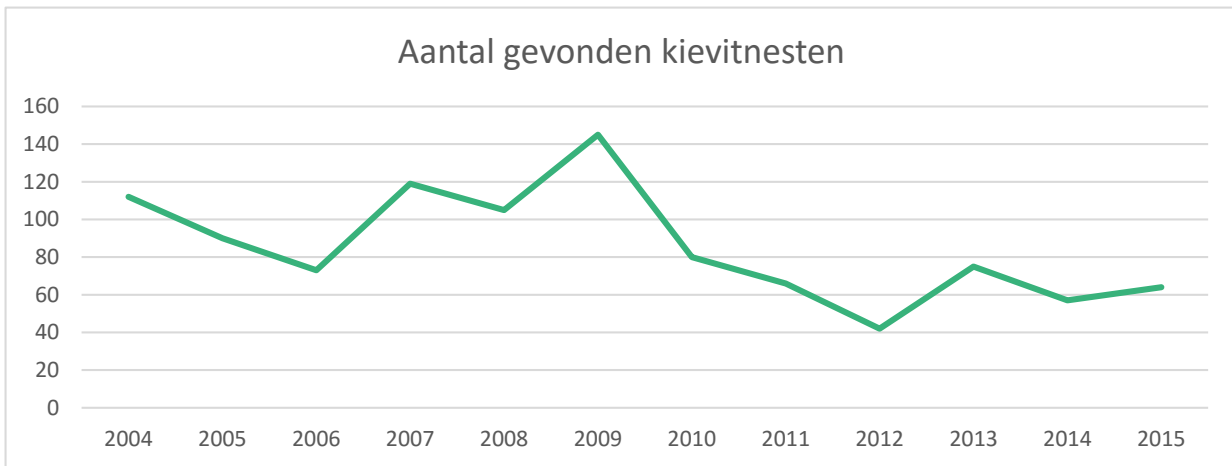
Soort	Kievit				Bontbekplevier				Veldleeuwerik			
	totaal	uit	niet uit	onbekend	totaal	uit	niet uit	onbekend	totaal	uit	niet uit	onbekend
Blaauw, Bijweg 7	1			0								
Bosma, Klokbekweg 4	8	4	2	2								
Heida, Visvijverweg 49	6	1	1	4								
De Jong, Elandweg 72	10	5		5	1			1	2			2
Schoone, Klingeweg 10	13	9		4								
Siebenga, Visvijverweg 38	1	1			1							
Smit, Rivierduinweg 13	10	8	2									
Van Zanten, Klokbekweg 9	2	2			1	1						
Zonderland, Visvijverweg 43	13	9	4									
Totaal	64	39	9	15	3	1		1	2			2

Tabel 1: Aantal gevonden nesten in broedseizoen 2015

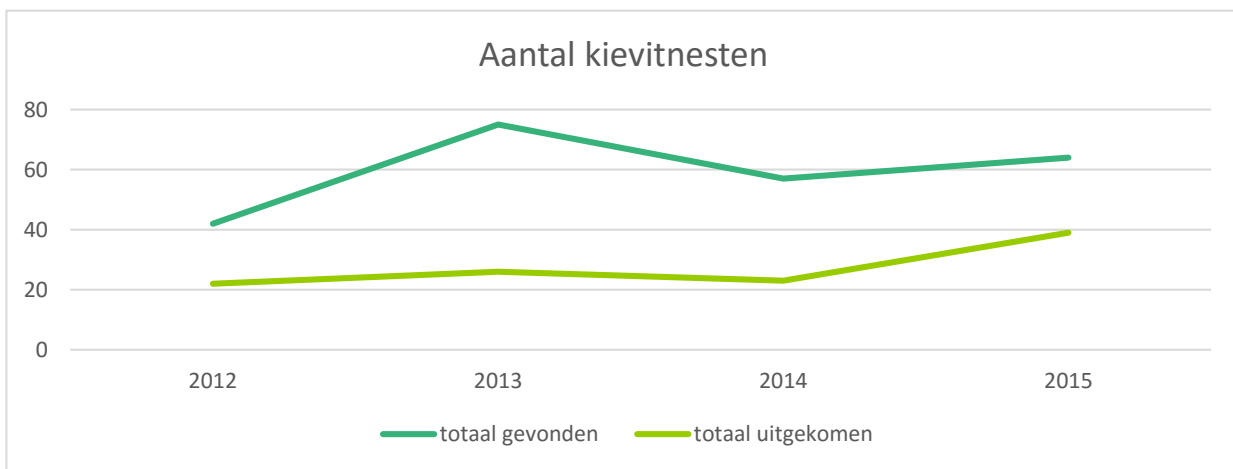
Uit de verkregen inventarisaties van de nestbeschermers valt niet altijd duidelijk op te maken wat de oorzaken zijn van het grote verlies van het aantal uitgekomen nesten. Bij enkele gevonden nesten wordt 'werk op het land' of 'verlaten' aangegeven maar bij het overgrote deel van de niet uitgekomen nesten is het onbekend. Wellicht is de lange droge voorjaarsperiode hierop van invloed geweest.

³ Uit het jaarverslag 'Vrijwillige weide- en akkervogelbescherming Flevoland'.

Grafiek 1: aantal gevonden kievitnesten

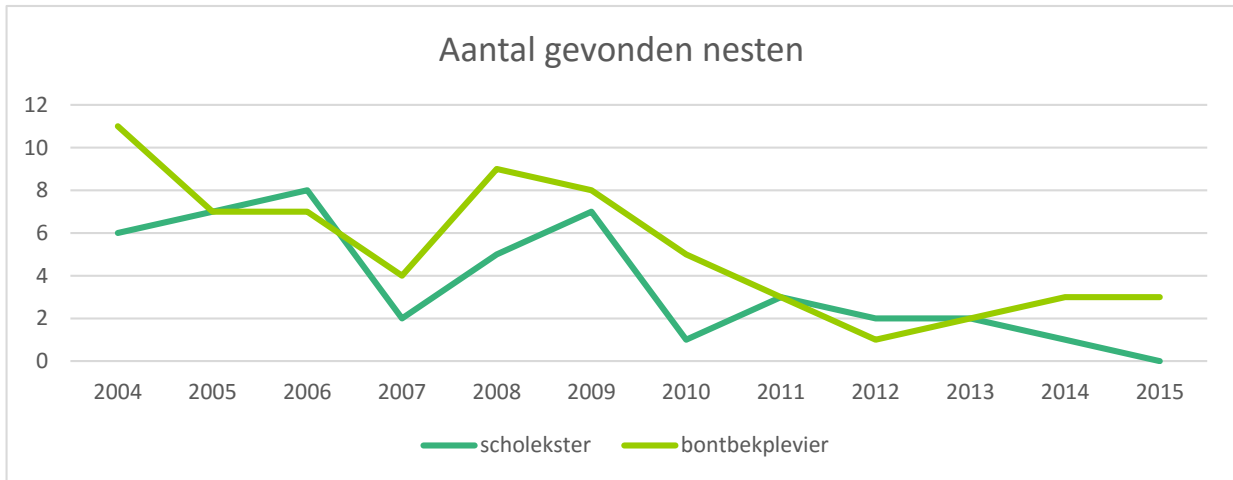

Grafiek 2: aantal kievitnesten

“Jaap Bottenberg vindt kievitsnest met 6 eieren in het Rivierduingebied!”

Jaap Bottenberg deed op zaterdag 19 mei een bijzondere vondst in het Rivierduingebied. Hij vond een nestje van de kievit met zes eieren erin, terwijl een kievit normaal gesproken niet meer dan vier eieren legt. Bottenberg is weidevogelbeschermer bij Landschapbeheer Flevoland en de Natuur en Milieucooperatie Rivierduingebied en zodoende bezig met controle van de nesten. Volgens Jaap is het mogelijk dat een collega-kievit er een paar in hetzelfde nest bijgelegd heeft. Voorlopig zit er een kievit op zes eieren te broeden en dit is toch wel bijzonder.”

Grafiek 3: aantal gevonden scholekster- en bontbekpleviernesten

Hoewel het aantal gevonden nesten zich niet een op een laat vertalen in het aantal broedparen, de zoekinspanning en het afgezochte areaal niet elk jaar precies gelijk zijn geweest, geven bovenstaande grafieken wel inzicht in de populatieontwikkeling. Helaas waren er dit jaar geen scholekster nesten gevonden. Gelukkig laten de grafieken van de bontbekplevier en de Kievit een gelijkblijvende tot stijgende ontwikkeling zien.

Bij alle drie de soorten is een sterke terugval te zien vanaf 2010, precies het jaar waarin het nieuwe subsidiestelsel is ingegaan met nieuwe vormen van agrarisch natuurbeheer.

27 juli: Nestje jonge graspiepers gevonden in het weiland van Arend Heida.

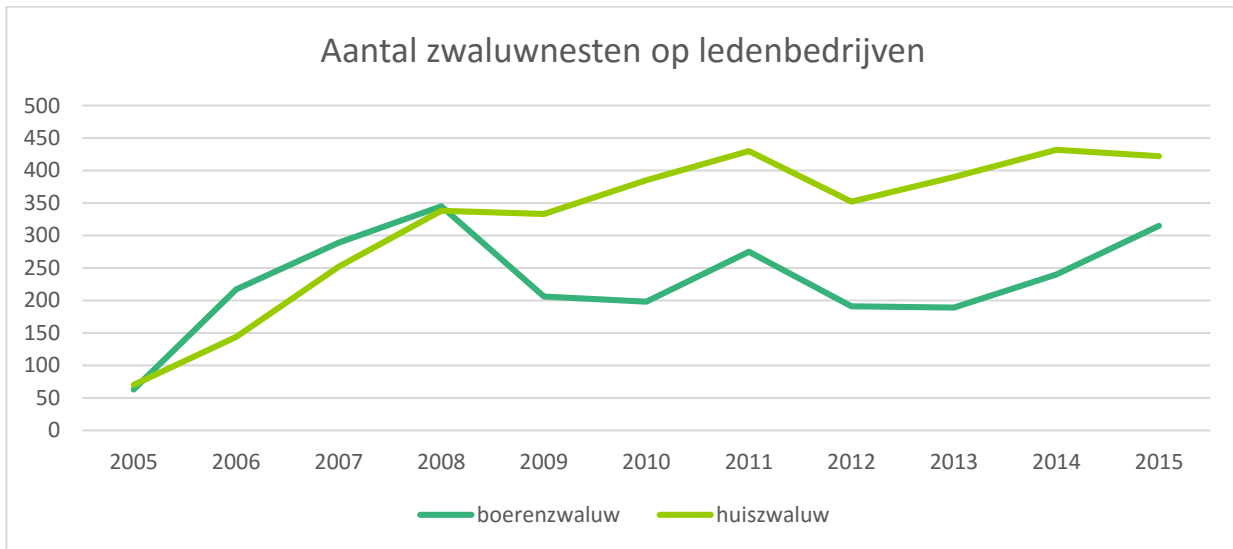
Zwaluwtellingen

Vanaf 2005 worden eind juni/begin juli de Zwaluwnesten geteld op de bij de coöperatie aangesloten bedrijven. Onderstaande grafiek geeft het aantal getelde boeren- en huiszwaluwnesten weer welke geteld zijn op ledenbedrijven in de afgelopen 10 jaar. De grafiek geeft in de eerste jaren een zeer sterk stijgende lijn weer. Dit is voornamelijk te verklaren door het feit dat er van af de eerste jaren van tellen er ieder jaar op meer bedrijven geteld werd. Vanaf 2010 bleef het aantal bedrijven waar geteld werd ongeveer gelijk (wel verwisselden meerdere bedrijven eigenaar en agrarische functie, wat soms van invloed kan zijn op het aantal getelde zwaluwnesten). Uit onderstaande tabel en de grafiek op de volgende pagina waarin het aantal vastgestelde nesten per bedrijf en per soort wordt weergegeven kan er over het algemeen geconcludeerd worden dat zowel het aantal boeren- als huiszwaluwnesten in aantal toenemen.

Bedrijf	boerenzwaluw						huiszwaluw					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
B Barkema	4	14	2	4	9	7	9	7	6	10	15	19
J Blaauw	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B Bosma	1	3	0	3	6	13	8	5	0	1	2	2
D Bosma	0	4	1	2	3	1	13	11	3	9	6	4
K van Dijke	0	0	0	0	0	0	35	0	0	0	0	0
H Douma	7	6	9	6	8	6	2	0	0	3	0	0
Fam. de Groot	0	2	1	0	0	13	20	19	13	0	0	17
A Heida	9	6	3	10	10	12	19	16	15	20	20	20
G Hesselink	6	8	3	3	3	0	53	74	73	80	76	44
H Hogendoorn	6	12	7	7	7	6	36	31	32	37	37	58
J de Jong	0	11	13	0	3	6	0	0	0	0	0	0
R de Jong	5	0	0	13	8	0	0	0	0	0	0	3
W de Jonge	0	11	15	0	0	9	0	0	4	3	2	6
Fam. de Kuiper	23	13	5	2	2	0	22	38	12	18	14	20
J Oosterom	0	16	5	6	1	7	0	0	4	0	0	0
Fam. Schoone Kl	19	4	14	16	14	20	0	25	0	0	0	0
Fam. Schoone Vw	5	11	12	1	11	9	14	20	12	12	29	0
Fam. Schulte	1	3	0	0	0	0	6	5	9	11	13	14
S Siebenga	15	16	20	10	5	39	1	9	5	10	26	0
Siebenga van Wageningen	17	24	20	20	27	10	0	0	0	0	0	18
L Sipkens	4	8	7	8	13	5	48	40	32	24	45	44
H van Wijk	0	2	2	7	15	25	1	1	0	0	0	0
Verwolf	7	0	4	0	0	0	14	18	17	8	0	0
JC Vogelaar Bw 6	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	0
JC Vogelaar Bvw	3	3	3	3	3	3	0	1	0	0	0	0
W v Wageningen	-	10	2	3	4	10	-	21	19	22	20	18
van Wijk Vw20	7	10	8	11	20	9	0	0	0	0	0	0
W van Wijk	7	19	8	12	13	14	0	0	0	0	0	0
H Witkop	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C van Zanten	4	2	0	4	11	23	5	5	4	7	7	7
J Zonderland Pw 1	20	26	12	12	18	21	51	49	45	64	60	60
J Zonderland Pw 6	18	29	15	22	21	30	2	0	0	0	2	0
J Zonderland Vw	8	0	0	4	5	6	26	35	47	51	58	68
P Zonneveld	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	198	275	191	189	240	315	385	430	352	390	432	422

Tabel 2: vastgestelde aantal boeren- en huiszwaluwnesten per bedrijf van 2010 tot 2015

Grafiek 4: Aantal zwaluwnesten op ledenbedrijven

Opgemerkt moet worden dat er 1 keer per jaar geteld wordt, maar dat zwaluwen vaak 2 tot 3 per jaar in hetzelfde nest broeden. Het aantal jonge zwaluwen dat wordt grootgebracht ligt dus hoogstwaarschijnlijk vele malen hoger. Dat stemt nog positiever!

De coöperatie stimuleert de zorg voor zwaluwen door middel van een vergoeding per nest. Behalve boeren- en huiszwaluwen, zien we ook steeds vaker oeverzwaluwen welke tot broeden komen in het Rivierduingebied, bijvoorbeeld in een tijdelijke grondhoop.

Oeverzwaluwen

Elk jaar zijn er veel oeverzwaluwen die gaan nestelen in een kunstmatige oeverwal gemaakt in het natuurgebied de Kamperhoek, aan de rand van het Rivierduingebied. Deze oeverwal ligt vlakbij een plas en een gebied met een hoge waterstand, kortom een ideaal gebied voor de oeverzwaluw.

Oeverwal vol oeverzwaluwnesten bij Kamperhoek

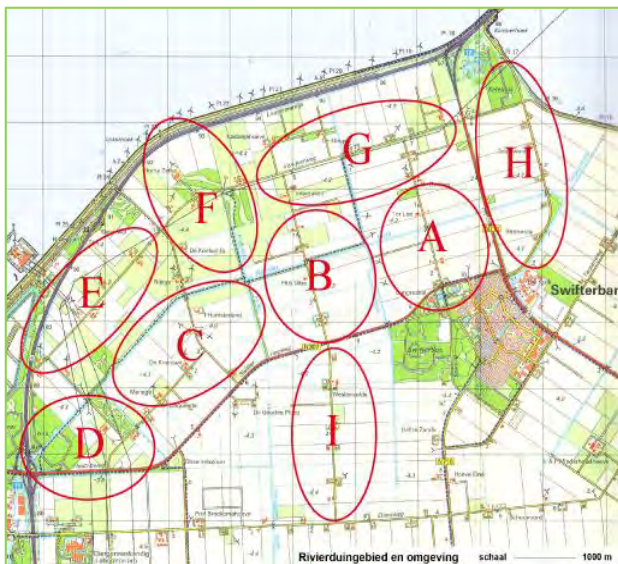

Puntransecttellingen

Na het in werking treden van het SNL-beheer in 2010 werd het belangrijkste doel van de vogeltellingen; 'inzicht krijgen in welke soorten er in het Rivierduingebied voorkomen gedurende het hele jaar'. Daarbij was het wenselijk om aantallen van jaar tot jaar met elkaar te kunnen vergelijken. Hierom is in november 2011 gestart met zogeheten puntransecttellingen. Daarmee kon het hele Rivierduingebied worden bekeken plus twee aangrenzende gebiedsdelen waarin ook bedrijven liggen van leden. Door op vaste punten met dezelfde tijdsinspanning te tellen, zouden vergelijkbare gegevens worden verzameld. Bovendien zouden alle overige waarnemingen op de route ook mogen worden genoteerd in een aparte kolom op het telformulier.

Vogeltellingen

In oktober 2012 zijn de vrijwilligers begonnen met een jaarrond vogeltelling in het hele Rivierduingebied. Iedere teller heeft 6 vaste punten in zijn of haar telgebied gekozen. Vanaf die punten worden maandelijks alle waar te nemen vogels geteld, gedurende 5 minuten. Het voordeel van deze werkwijze is dat het hele Rivierduingebied het hele jaar door kan worden bekeken. We weten daardoor welke soorten van het gebied gebruik maken en wanneer.

Kaart 2: Telcirkels in het Rivierduingebied

Door de tellingen steeds op dezelfde manier uit te voeren is het mogelijk om ook een indruk van toe- of afname te krijgen. Hoe langer deze manier van tellen wordt volgehouden hoe beter conclusies kunnen worden getrokken over toe- of afname. Ook nu na 4 jaar van tellen, is dat nog niet goed mogelijk, er zijn te veel oorzaken voor jaarlijkse fluctuaties.

Aantallen worden bijvoorbeeld sterk beïnvloed door omstandigheden tijdens de trek of in het overwinteringsgebied. Vooral in de winterperiode heeft het weer, zowel hier als in herkomstgebieden grote effecten op het aantal wintergasten. Het maakt dan ook een groot verschil of vogels zomergasten, wintergasten, doortrekkers of standvogels zijn.

Daarnaast zijn er ook dit jaar een aantal wisselingen geweest binnen het 'vogeltelteam'. Dat nieuwe tellers mogelijk nog niet alle soorten vogels even goed herkennen en er hierdoor minder waarnemingen plaatsvonden is jammer maar zeer begrijpelijk. Ook hebben we afscheid genomen van enkele tellers waardoor er in het afgelopen jaar 2 telgebieden niet geteld, met als direct gevolg dat er dit jaar in totaal minder vogels per soort zijn geteld. Als coöperatie betreuren we dat we nu een minder compleet beeld hebben van de verschillende soorten vogels welke er in ons Rivierduingebied voorkomen. We zijn daarom zeer verheugd dat we een aantal nieuwe enthousiaste personen voor het komende jaar mogen verwelkomen als vogeltellers. Hopelijk kan er de komende jaren in alle telgebieden weer geteld worden.

Naar aanleiding van de jaartotalen per maand in het totale gebied (zie tabel 3 vanaf blz. 23) zijn behalve een vergelijking van de aantallen ook een aantal leuke veranderingen te zien. Al blijft het moeilijk om op basis van maandtellingen veranderde telgegevens van verschillende soorten vogels te beargumenteren.

Enkele vogelsoorten waarvan de telresultaten afweken van voorgaande jaren:

De **koperwiek** en de **kramsvogel** zijn wintergasten die invasiegewijs naar het zuiden trekken. De ene keer trekken deze vogels verder naar het zuiden dan een andere keer. Oorzaken hiervoor moeten gezocht worden in de temperatuur en het aanbod van voedsel. Hierom kunnen ze de ene winter wel waargenomen worden en een andere winter niet of veel minder.

De plotselinge teruggang van het aantal **kuifeenden** zou het best te wijten kunnen zijn aan het wegvallen van het telpunt bij het IJsselmeer. Bij tellingen in de polder worden hooguit een paar kuifeenden per telling gezien.

Voor de **zwarte roodstaart** is het misschien te voorbarig om te juichen. De toename is van 2 in 2013 naar 3 in 2014 en naar 4 waargenomen vogels in 2015. Maar het geeft de teller natuurlijk wel een kick, wanneer deze vogel wordt gespot. Dit geldt ook voor de leden, waar in 2014 twee nesten (met jongen!) gevonden werden in de werkplaats bij de Kalverschuur!

De **goudplevier** is een doortrekker, en dus zijn waarnemingen van deze vogel echt momentwaarnemingen, vooral in het voorjaar worden vaak grote koppels waargenomen.

De **ijsvogel** heeft 3 zachte winters achter de rug. Eén strenge winter met veel ijs kan deze vogel decimeren, wat dat betreft heeft deze vogel een misleidende naam.

De **Gele kwikstaart** is ook sterk afgenomen. De fluctuaties kunnen sterk afhankelijk zijn van het gewas in de buurt van de telplek. Tulpenvelden zijn favoriet. Het ontbreken van stro in de tulpenvelden zou hier een oorzaak voor kunnen zijn. In het algemeen houden ze zich stil bij afstanden vanaf ca. 50 m.

Gele kwikstaart in gele tulpen

Jaartotalen

Onderstaande tabel dient om het totaal van de resultaten overzichtelijk te maken en gemakkelijk met volgende tellingen te kunnen vergelijken. Van alle waarnemingen wordt het totaal aantal individuen of groepen aangegeven dat is geteld tijdens alle punttellingen van 5 minuten. Doordat de aantallen ook per maand in de tabel zijn opgenomen, is goed te zien wanneer verschillende soorten in het gebied kunnen worden aangetroffen en enigszins hoe talrijk ze kunnen voorkomen.

soort	aantal getelde vogels per maandelijkse telling														totaal	totaal	totaal	totaal		
	2014			2015									2014-2015	2013-2014					2012-2013	2011-2012
	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep								
aalscholver	3	0	40	1	2	6	17	9	4	20	6	15	123	95	75	221				
appelvink	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	9	1				
beflijster	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4	0	0	0				
bergeend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0				
blauwborst	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0	4	3	3	11				
blauwe kiekendief	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	2	4				
blauwe reiger	4	27	0	4	1	1	3	1	3	4	12	5	65	61	29	52				
boerenzwaluw	0	0	0	0	0	0	2	219	308	257	416	150	1352	1820	1266	1024				
bokje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0				
bontbekplevier	0	0	0	0	0	7	1	3	4	0	0	0	15	10	5	3				
boomklever	4	2	0	0	0	0	0	0	2	1	3	2	14	6	5	2				
boomkruiper	0	1	0	0	0	2	0	3	7	4	0	1	18	31	18	8				
boomvalk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0				
bosrietzanger	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1				
brandgans	30	0	0	0	0	25	0	11	0	2	0	0	68	0	118	11				
brilduiker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3				
bruine kiekendief	0	0	0	3	1	3	0	0	0	0	3	0	10	3	3	2				
buizerd	17	10	15	15	19	17	12	10	13	11	11	27	177	201	144	205				
dodaars	0	2	0	0	0	3	3	0	0	1	0	0	9	1	0	1				
eend srt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	227	0	154				
ekster	11	6	7	6	7	6	3	6	6	4	3	8	73	68	53	62				
fazant	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0				
fitis	0	0	0	0	0	0	6	14	7	1	8	0	36	44	17	15				
fuut	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	4	15	16	84				
gaai	11	10	13	9	6	9	7	1	2	2	10	7	87	94	78	86				
gans srt	127	40	0	0	36	0	2	0	1	0	120	0	326	400	239	22				
gekraagde roodstaart	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0				
gele kwikstaart	0	0	0	0	0	0	3	12	27	9	11	0	62	64	132	207				
gierzwaluw	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3	5	32	7				
goudhaantje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0				
goudplevier	0	50	30	5	0	21	100	0	0	0	0	50	256	746	1090	1234				
grasmus	0	0	0	0	0	0	1	5	3	0	0	0	9	8	2	0				
graspieper	74	48	43	14	31	37	23	13	9	28	3	3	326	336	194	362				
grauwe gans	173	282	3653	89	61	1	56	37	9	33	87	770	5251	3212	4149	637				
grauwe vliegenvanger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	0	0				
groenling	0	0	0	0	2	5	8	4	2	5	3	1	30	54	62	0				
grote bonte specht	3	1	2	1	1	4	4	3	0	3	3	2	27	12	12	19				
grote Canadese gans	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	0	20	24	58	44	22				
grote lijster	0	0	0	0	1	1	6	6	1	0	0	0	15	13	2	6				
grote mantelmeeuw	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	5				
grote zaagbek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	8				
grote zilverreiger	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	4	3	1	1				

soort	aantal getelde vogels per maandelijkse telling														totaal 2014- 2015	totaal 2013- 2014	totaal 2012- 2013	totaal 2011- 2012
	2014			2015														
	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep						
HAAS	0	0	0	0	0	0	25	5	6	4	0	0	40	19	4	3		
havik	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	1	0	1		
heggenmus	0	0	0	0	0	1	1	1	3	3	0	0	9	9	6	20		
holenduif	2	6	21	25	10	4	18	6	8	13	4	75	192	386	507	211		
houtduif	68	51	60	67	40	48	47	25	36	25	82	79	628	654	1227	536		
houtsnip	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	0		
huismus	143	237	94	24	0	19	156	317	80	334	289	99	1792	1759	1034	634		
huiszwaluw	0	0	0	0	0	0	16	99	245	365	132	13	870	1408	710	668		
ijsvogel	1	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2	2	8	2	0	0		
KAT	0	0	0	0	5	0	1	0	0	0	0	0	6	0	8	4		
kauw	130	270	302	106	34	36	48	0	31	320	67	120	1464	273	430	186		
keep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	1		
kerkuil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
kievit	283	2109	132	0	76	32	37	68	48	17	0	254	3056	2185	1688	1717		
kleine bonte specht	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	3	0	2		
kleine karekiet	0	0	0	0	0	0	2	50	31	47	32	5	167	135	97	124		
kleine mantelmeeuw	18	3	0	0	0	0	19	2	12	51	0	3	108	66	57	13		
kleine rietgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0		
kneu	0	10	0	1	0	0	0	0	1	0	0	25	37	37	79	39		
knobbelzwaan	19	41	78	28	46	49	4	4	8	10	5	56	348	146	310	280		
koekoek	0	0	0	0	0	0	0	4	3	0	0	0	7	4	5	4		
kokmeeuw	0	13	150	0	155	200	1	8	93	170	0	200	990	1728	1488	2213		
kolgans	45	6	16	0	0	6	0	0	0	0	0	0	73	180	0	76		
KONIJN	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	10	1	3		
koolmees	28	19	18	10	9	29	19	27	7	15	18	12	211	207	198	206		
koperwiek	30	80	0	15	0	10	0	0	0	0	0	1	136	6	69	103		
krakeend	95	1	22	0	20	13	16	8	10	19	31	134	369	289	207	113		
kramsvogel	60	182	249	1091	351	247	0	0	0	0	0	0	2180	221	478	161		
kuifeend	0	0	4	2	4	13	2	0	0	0	12	4	41	65	64	5249		
kwartel	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	5	0	4	3		
matkop	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0		
meerkoet	10	18	72	98	56	28	28	20	21	18	21	34	424	214	378	362		
meeuw srt	0	6	0	710	100	1	1	102	123	1070	205	71	2389	1264	2617	2421		
merel	37	44	57	11	20	38	36	34	33	32	17	13	372	317	210	192		
mus srt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	13		
mus srt	0	0	0	0	0	0	15	0	100	0	40	192	347	581	15	79		
nachtegaal	0	0	0	0	0	0	7	9	3	0	0	0	19	6	7	6		
nijlgans	93	58	54	13	8	2	6	16	0	0	0	40	290	273	254	82		
nonnetje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0		
oeverzwaluw	0	0	0	0	0	0	0	0	100	160	20	0	280	185	7	0		
ooievaar	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	1	4	1	1	16		
paap	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0		
pimpelmees	21	25	0	4	11	14	6	8	3	12	6	14	124	177	111	108		
postduif	0	0	0	6	0	0	0	0	0	12	0	3	21	0	13	0		
putter	25	7	8	9	11	3	21	4	3	37	10	4	142	119	250	111		
putter srt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1		
REE	0	0	1	0	2	0	2	0	0	0	0	0	5	6	0	1		
regenwulp	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0		
rietgans	0	0	0	300	0	0	2	1	0	0	0	0	303	700	1662	0		
rietgors	0	0	0	1	0	1	0	6	3	2	0	0	13	31	5	0		
rietzanger	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	1		

soort	aantal getelde vogels per maandelijkse telling														totaal 2014- 2015	totaal 2013- 2014	totaal 2012- 2013	totaal 2011- 2012
	2014			2015														
	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep						
ringmus	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0	0	0	14	41	121	60	
roek	0	0	0	3	0	0	0	1	0	10	0	0	0	14	0	0	0	
roodborst	20	41	13	2	7	9	19	4	7	6	3	6	137	63	52	55		
roodborsttapuit	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	14	0	0		
roodmus	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0		
rotgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5		
rouwkwikstaart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
ruigpootbuizerd	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2		
scholekster	0	0	0	0	0	0	1	7	3	3	2	0	16	22	30	10		
sijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	14	6		
slechtvalk	0	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	5	1	4	1		
slobeend	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	7	4	2		
smient	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	14	14		
sperwer	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2	0	4	10	4	8		
spotvogel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0		
spreeuw srt	632	976	236	277	522	44	55	191	402	742	1565	1905	7547	9444	4514	4944		
staartmees	10	4	17	21	0	4	0	0	0	0	0	0	56	34	40	9		
stadsduif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	28	222		
stormmeeuw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	96	459	439		
tafeleend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10		
tapuit	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	3	11	11	2		
tijftjaf	2	0	0	0	0	3	24	19	7	8	0	1	64	89	62	75		
toendrarietgans	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2		
toppereend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
torenvalk	4	4	2	3	2	0	3	4	3	4	5	4	38	28	22	35		
tuinfluiter	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1	0	0	7	9	1	2		
tureluur	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	3	2	0	6		
turkse tortel	0	2	0	0	0	0	2	2	0	3	5	0	14	23	5	20		
veldeeuwerik	42	14	5	22	0	7	8	3	2	6	0	0	109	108	75	47		
vink	132	75	46	70	3	18	19	21	18	18	5	28	453	775	498	659		
VOS	0	1	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	5	8	0	0		
vuurgoudhaantje	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0		
waterhoen	1	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	4	6	8	19		
watersnip	0	0	1	0	3	1	1	0	0	0	0	0	6	6	17	1		
wielewaal	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0		
wilde eend	130	247	53	71	72	74	25	50	16	25	9	158	930	494	588	554		
wilde zwaan	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	51	52	28		
winterkoning	8	9	5	3	5	7	15	8	13	12	5	5	95	68	51	36		
wintertaling	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	16	0	0		
witgatje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4	0		
witte kwikstaart	43	12	13	0	0	7	2	4	7	21	26	66	201	253	342	123		
wulp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	51	4	2		
zanglijster	0	0	0	0	0	18	24	15	6	9	0	0	72	43	61	69		
zilvermeeuw	1402	50	20	12	227	0	4	4	2	0	3	380	2104	462	241	278		
zomertortel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2		
zwaluw srt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	72	0	130	0	0	0		
zwarte kraai	319	96	45	71	203	15	30	123	39	64	8	157	1170	1377	1096	1106		
zwarte ooievaar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
zwarte roodstaart	0	0	0	0	0	0	0	4	0	1	0	0	5	3	2	0		
zwartkop	0	0	0	0	0	0	2	5	12	5	0	1	25	24	48	24		

Tabel 3: aantal waargenomen individuele vogels van 1 oktober 2014 tot 1 oktober 2015, tijdens maandelijkse punttransecttellingen op vaste punten.

Bij het lezen van de tabel dient te worden bedacht dat niet alle telgebieden dit jaar geteld zijn en dat tellers niet allemaal even veel ervaring hadden met het tellen van alle soorten, dat de verschillende biotopen niet allemaal even sterk vertegenwoordigd zijn en dat niet elke maand evenveel punten

zijn geteld. De cijfers hebben dus een relatieve waarde en geen absolute. Een volledige inventarisatie van soorten en aantallen is niet haalbaar maar de verzamelde gegevens geven een goed algemeen beeld.

Uit het jaaroverzicht kunnen we opmerken dat dit jaar, in het aantal waargenomen vogels, enigszins overeenkomt met het voorgaande jaar. Van een aantal soorten werden er meer vogels waargenomen en van andere minder, deze schommelingen horen erbij en zullen zich ieder jaar herhalen. De waarnemingen brengen ons een aantal verrassende soorten, waarnaar volgend jaar zeker uitgekeken zal gaan worden.

Appelvink

Boomklever

NMC RIVIERDUINGEBIED
Jaarboek 2015

We love Rivierduingebied

www.rivierduingebied.nl

